

HE 184/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kansaneläkelaitoksesta annettua lakia. Kansaneläkelaitoksen vakuutusalueet aluekeskuksineen ehdotetaan lakkautettaviksi vuoden 2015 alusta. Ehdotetun muutoksen jälkeen

Kansaneläkelaitoksen organisaatio olisi kaksipiortainen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka asemasta säädetään perustuslain 36 §:ssä ja Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001). Kansaneläkelaitos muodostuu keskus-, alue- ja paikallishallinnosta. Kansaneläkelaitoksen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat kaksitoista valtuutettua. Valtuutetut määräävät Kansaneläkelaitoksen hallituksen jäsenet, joita on enintään kymmenen. Kansaneläkelaitoksen hallitus vahvistaa työjärjestyksen, jossa annetaan tarkemmat määräykset hallinnosta ja asioiden käsittelystä.

Kansaneläkelaitoksen kolmiportainen hallinto koostuu keskus-, alue- ja paikallishallinnosta. Keskushallinnon muodostavat osastot ja muut toimintayksiköt. Kansaneläkelaitoksen keskushallinnon osastojen ja muiden toimintayksiköiden tehtävät painottuvat toiminnan kehittämiseen, suunnitteluun ja ohjaukseen.

Kansaneläkelaitoksen aluehallinto muodostuu nykyisestä kolmesta vakuutusalueesta, joita ovat Etelä-Suomi, Länsi-Suomi sekä Itä- ja Pohjois-Suomi aluekeskuksineen. Aluekeskusten toimipaikat sijaitsevat Lahdessa, Turussa, Seinäjoella, Kuopiossa ja Oulussa. Aluekeskuksen tehtäviin kuuluu muun muassa Kansaneläkelaitoksen strategian toimeenpano ja vakuutusalueen operatiivinen johtaminen sekä asiakaspalvelun ja ratkaisutoiminnan tuki. Kansaneläkelaitos siirsi aluekeskuksissa työskentelevät etuusasiiantuntijansa etuosastoille vuonna 2012 ja heidän työskentelypisteensä säilyivät muutoksesta huolimatta ennallaan.

Kansaneläkelaitoksen paikallishallinnon muodostavat tällä hetkellä 24 vakuutuspiiriä ja lisäksi viisi vakuutuspiiriin rinnastettavaa paikallishallinnon muuta yksikköä. Paikallishallinnon yksiköiden työn painopiste on

etuksien ratkaisutoiminnassa ja asiakaspalvelussa.

Kansaneläkelaitoksen palveluverkossa on tapahtunut runsaasti muutoksia viime vuosina, ja palveluja on saatavissa kuuden palvelukanavan kautta: postipalvelu, puhelinpalvelu, suorakorvaus, toimistopalvelu, verkkopalvelu ja yhteispalvelu. Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan lähtevän ja saapuvan postin määrä vähenee edelleen verkkopalvelun käytön lisääntyessä. Pääosan Kansaneläkelaitoksen puhelinpalvelusta hoitavat viisi yhteyskeskuksen toimipistettä, jotka vuonna 2012 vastasivat 1,7 miljoonaa puhelua. Kansaneläkelaitoksella oli vuoden 2013 alussa 199 toimistoa, joissa tapahtuneiden asiointien määrät ovat laskeneet 26,5 prosenttia vuodesta 2007 (3,4 miljoonaa asiointia) vuoteen 2012 (2,5 miljoonaa asiointia). Toimiston toiminnan päätyttyä asiakaspalvelutoiminta on järjestetty kyseisellä paikkakunnalla yhteispalvelupisteessä, joita on 157 ja niissä vuonna 2012 tapahtuneita asiointeja noin 53 000. Sähköisen verkkopalvelun käyttö kasvaa jatkuvasti. Vuodesta 2007 (3,9 miljoonaa asiointia) vuoteen 2012 (30,4 miljoonaa asiointia) tunnistettujen verkkoasiointien määrä on kasvanut huomattavasti. Vuodesta 2011 vuoteen 2012 nousua on ollut runsas 19 prosenttia.

2 Ehdotetut muutokset

Kansaneläkelaitoksen aluehallinto eli kolme vakuutusaluetta aluekeskuksineen ehdotetaan lakkautettavaksi vuoden 2015 alusta lukien. Ehdotetun muutoksen tavoitteena on tehostaa ja selkeyttää Kansaneläkelaitoksen toimintaa, madaltaa organisaatiota sekä säästää Kansaneläkelaitoksen hallintokuluja. Ehdotetun muutoksen jälkeen Kansaneläkelaitoksen hallinnon muodostaisivat keskushallinto eli osastot ja muut toimintayksiköt sekä pai-

kallishallinto eli vakuutuspiirit ja muut paikallishallinnon yksiköt.

Ehdotetun muutoksen johdosta Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 10 § esitetään muutettavaksi siten, että pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi ja nykyinen 3 momentin säännös siirtyisi 2 momentiksi.

3 Esityksen vaikutukset

Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan aluehallinnon lakkautus ei aiheuttaisi tarvetta irtisanoa henkilöstöä. Kansaneläkelaitoksen tarkoituksena on toteuttaa aluehallinnon muutos tehtäväjärjestelyin siten, että aluehallinnossa tällä hetkellä työskentelevä henkilöstö pyritäisiin sijoittamaan vakuutuspiireihin ja niihin rinnastettaviin paikallishallinnon yksiköihin sekä osittain myös keskushallinnon yksiköihin. Aluehallinnon muutos ei sellaisenaan merkitsisi toimihenkilön työskentelypaikkakunnan muuttumista. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena on myös, ettei aluehallinnosta eläkkeelle jäävän henkilön tilalle palkattaisi uutta henkilöä, ellei Kansaneläkelaitoksen tehtäviin ja työmääriin tulisi henkilöstölisäyksiä vaativia muutoksia. Ehdotetulla muutoksella mahdollistettaisiin tehtävien uudelleenjärjestelyt tarkoituksenmukaisemalla tavalla valtakunnallisesti. Muutettavaksi ehdotettu aluehallinnon lakkauttaminen

parantaisi myös Kansaneläkelaitoksen toiminnan tuloksellisuutta.

Ehdotetun aluehallinnon lakkauttamisen arvioidaan säästävän Kansaneläkelaitoksen henkilöstökustannuksia lähivuosina vuosittain noin 1 miljoona euroa, ja se perustuu Kansaneläkelaitoksen tekemiin arvioihin aluekeskuksissa nykyisin työskentelevien toimihenkilöiden eläkkeelle siirtymisistä. Arvion perusteena on, että eläkkeelle jäävän henkilön tilalle ei palkattaisi uutta henkilöä, eikä Kansaneläkelaitoksen tehtäviin ja työmääriin tulisi henkilöstölisäyksiä vaativia suuria muutoksia. Ehdotetulla muutoksella ei lähivuosina arvioida olevan vaikutuksia Kansaneläkelaitoksen toimitilojen käyttöön.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2015 alusta lukien.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 10 § seuraavasti:

10 §

Keskus- ja paikallishallinto

Kansaneläkelaitoksen keskushallinnossa voi olla osastoja ja muita toimintayksiköitä.

Kansaneläkelaitoksen paikallishallinnon muodostavat vakuutuspiirit. Vakuutuspiirit määrää Kansaneläkelaitos kuultuaan asianomaisia kunnanhallituksia. Kussakin vakuu-

tuspiirissä on yksi tai useampia Kansaneläkelaitoksen toimistoja. Laitoksessa voi lisäksi olla muitakin paikallishallinnon yksiköitä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 10 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Keskus-, alue- ja paikallishallinto

Keskus- ja paikallishallinto

Kansaneläkelaitoksen keskushallinnossa voi olla osastoja ja muita toimintayksiköitä.

Kansaneläkelaitoksessa on vakuutusalueita, joissa on Kansaneläkelaitoksen aluekeskus. Vakuutusalueet määrää Kansaneläkelaitos.

Kansaneläkelaitoksen paikallishallinnon muodostavat vakuutuspiirit. Vakuutuspiirit määrää Kansaneläkelaitos kuultuaan asianomaisia kunnanhallituksia. Kussakin vakuutuspiirissä on yksi tai useampia Kansaneläkelaitoksen toimistoja. Laitoksessa voi lisäksi olla muitakin paikallishallinnon yksiköitä.

Kansaneläkelaitoksen keskushallinnossa voi olla osastoja ja muita toimintayksiköitä.

Kansaneläkelaitoksen paikallishallinnon muodostavat vakuutuspiirit. Vakuutuspiirit määrää Kansaneläkelaitos kuultuaan asianomaisia kunnanhallituksia. Kussakin vakuutuspiirissä on yksi tai useampia Kansaneläkelaitoksen toimistoja. Laitoksessa voi lisäksi olla muitakin paikallishallinnon yksiköitä.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

*Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimenpiteisiin.*